

THE AMERICAN WAY

Rolhockey is grote broer ijshockey ontgroeid

Ondernemen en overleven op wieltjes

Naast de grote sportleagues kent Noord-Amerika een bonte verzameling van kleinere professionele competities. Zo hebben we in deze rubriek eerder aandacht besteed aan professioneel rodeo, frisbee, powerboatracing en bowling. In deze aflevering voegen we daar weer een opmerkelijke sport aan toe. Welkom in de wereld van het professioneel rolhockey!

PIETER VERHOOGT

Rol- of *roller hockey* is het best te omschrijven als ijshockey op rolschaatsen. Het wordt gespeeld in een vergelijkbare ommuurde *rink*, maar dan met twee maal vijf spelers op de vloer in plaats van twee maal zes. Zowel in Noord-Amerika als Europa, waar de sport vooral in Spanje, Engeland, Duitsland, Zweden en Finland op goed niveau wordt beoefend, is het een kleine sport. Dat maakt het extra leuk om te kijken hoe de sport zich in Noord-Amerika heeft ontwikkeld.

Bal of puck

De introductie van *roller hockey* in Amerika vond plaats in 1940. De Skating Rink

Operators Association (RSROA) – zeg maar de vereniging van rolschaatsbaanexploitanten – publiceerde toen de eerste spelregels voor de sport in een poging de populariteit van het rolschaatsen (2x2 wieltjes per schoen) verder te stimuleren. De ontwikkeling van het *roller hockey* (met een puck!) kreeg in de periode na de oorlog een flinke impuls door de gelijktijdige opkomst van (lokale) televisie en de behoefte aan content.

De groei van de sport leidde in 1959 tot het instellen van een National Puck Hockey Committee dat onder andere de spelregels verder aanscherpte. Later werd deze overkoepelende (bonds)rol overgenomen door USA Roller Sports, dat sinds 1962 ook jaarlijks het nationaal kampioenschap organiseert.

Waar *roller hockey* in Europa en Zuid-Amerika vooral met een bal werd gespeeld, leidde de verwantschap met ijshockey ertoe dat in Amerika van oudsher *puck hockey* de boventoon voert. De sport wordt door velen zelfs beschouwd als een onderdeel van de ijshockeysport. Veel ijshockeysers zien de sport als een leuke afwisseling of zelfs een goede trainingsvorm. Mede dankzij de associatie met ijshockey – en de sterke ontwikkeling van die sport – maakt *roller hockey* in de jaren zeventig en tachtig een gestage groei door.

Deze associatie wordt versterkt wanneer in de jaren 1992-1993 de *inline skate* z'n entree maakt in het *roller hockey*. De rolschaats met vier wieltjes op een rij, op de markt gebracht onder de naam RollerBlade, is eind jaren tachtig een fitness-

strend. Het is niet meer dan logisch dat de *inline skates* ook hun entree maken in het *roller hockey*. De nieuwe rolschaatsen zorgen voor meer snelheid en wendbaarheid. *Roller hockey* ontwikkelde zich daardoor zowel speltechnisch als gevoelsmatig nog meer richting ijshockey op wieltjes, wat de populariteit van de sport verder opstuwde.

Imiteren

Maar het is een andere ontwikkeling die *roller hockey* in de periode 1988-1993 echt op de kaart zet. In augustus 1988 contracteerden de Los Angeles Kings ijshockeysuperster Wayne Gretzky. De komst van Gretzky zorgde voor ijshockeygekte in het zonnige Californië. Naast honkbal, basketbal en *football* werd op pleintjes in Los Angeles nu ook met hockeysticks gespeeld.

Het succes van Gretzky en de Kings was voor de NHL aanleiding om haar product ook naar andere zonnige oorden te brengen. Tussen 1991 en 1993 zagen onder meer de San Jose Sharks, de Anaheim Mighty Ducks en de Tampa Bay Lightning het

licht en verhuisden de Minnesota North Stars naar Dallas. IJshockey sloeg aan in gebieden waar van oudsher geen ijsbanen voorhanden waren. *Roller* en *inline hockey* bood kinderen en volwassenen de kans om op straat en in hallen de nieuwe sport te beleven en hun helden te imiteren. In veel steden zagen ondernemers kansen om speciale *roller hockey*-hallen te ontwikkelen.

Rond de eeuwwisseling was de massale *skate-rage* echter weer voorbij. Het *roller hockey* is vanaf dat moment weer een nichesport met een relatief kleine groep beoefenaars en volgers. De sport blijkt echter nog steeds interessant genoeg voor sponsors en investeerders. Anno 2014 kent Noord-Amerika maar liefst drie professionele *inline hockey*-leagues.

Professioneel roller hockey

De sterke groei van het *roller hockey* in het begin van de jaren negentig vormde de voedingsbodem voor professionalisering en commercialisering van de sport. In 1992 riepen sportondernemer Dennis Murphy en voormalig ijshockeyprofessional Ralph Backstrom de eerste professionele *roller hockey*-league in het leven. Murphy was ook al (mede)oprichter van de American Basketball Association, de World Hockey Association en World Team Tennis, een professionele Amerikaanse tenniscompetitie. De nieuwe league, genaamd Roller Hockey International (RHI), bestond uit teams van *minor league*-ijshockeys die zo in de zomermaanden wat extra's konden verdienen. Zij ontvingen geen salarissen maar prijzengeld dat onder de deelnemende teams werd verdeeld.

In 1994 probeerde ook RollerBlade Corporation vanuit haar recreatieve *inline hockey*-league een professionele competitie te ontwikkelen. De investeerders en sponsors haakten echter af en hun National Inline Hockey Association (NIHA) werd overgenomen door USA Hockey, de nationale ijshockeybond. Deze slaagde er echter nooit in de league goed van de grond te krijgen, mede vanwege weerstand onder *inline hockeyers* om deel uit te maken van de grote ijshockeywereld. In hetzelfde jaar (1994) introduceerden Paul Chapey (voormalige teameigenaar) en Jeff Mason (voormalig uitgever van *InLine Magazine*) de North American Roller Hockey Championships (NARCs), een serie van commerciële *inline hockey*-toernooien waar teams en spelers prijzengeld konden incasseren.

De beginjaren van RHI waren geweldig. ESPN zond de wedstrijden uit en het publiek kwam in groten getale opdagen. De Anaheim Bullfrogs van LA Lakers-eigenaar Jerry Buss trokken gemiddeld 9.000 toeschouwers en in 1993 bezochten maar liefst 16.150 mensen de jaarlijkse *all star*-wedstrijd. Maar na enkele jaren kreeg RHI het lastig. De league had te maken met nieuwe, instabiele teams en onervaren eigenaren waarvan sommigen het na een paar jaar alweer voor gezien hielden. In 1998 hield RHI alweer op te bestaan. De herstart in 1999 viel tegen, het seizoen 2000 werd geschrapt en in 2001 was RHI definitief geschiedenis.

Full contact

In de tussentijd waren alweer nieuwe profcompetities ontstaan. In 1998 ontstond, mede geïnitieerd door ESPN, Pro Beach Hockey (PBH), een *inline hockey*-le-

ague die al haar wedstrijden speelde aan het strand van Huntington Beach (Californië), in een tijdelijk neergezet outdoor *roller hockey*-stadion. De spelers kregen betaald vanuit een prijzenpot die aan het eind van de twee maanden durende competitie werd verdeeld onder de deelnemende teams. Na drie seizoenen liepen de kijkcijfers echter terug en beëindigde ESPN haar sponsoring, waarmee de league direct ophield te bestaan.

Eveneens in 1998 nam ondernemer Bill Raue het initiatief tot oprichting van Major League Roller Hockey (MLRH). In het eerste seizoen bestond de league uit twintig teams, waarvan dertien in Amerika, één in Canada en zes in Engeland. Onder de dertien Amerikaanse teams waren er twee, de Anaheim Bullfrogs en de Buffalo Wings, die overkwamen vanuit de noodlijdende RHI.

MLRH is de enige *full contact inline hockey*-competitie. In afwijking van de reguliere *roller hockey*-spelregels is het in het ijshockey gebruikelijke *checking* (opzettelijk botsen) in de MLRH wel toegestaan. In de league speelden voormalig *college*- en profijshockeys, samen met pure *inline hockeyers*. Naast Amerikanen en Canadezen hadden sommige teams ook Europese top-*inline hockeyers* onder contract. Het gemiddeld jaarsalaris voor professionele *roller hockeyers* in deze periode bedroeg zo'n 30.000 Amerikaanse dollar. Het eerste seizoen eindigde met een prachtige finale tussen de Anaheim Bullfrogs en de Orlando Surge. Voor 10.000 toeschouwers pakten de Bullfrogs de titel. Ondanks het succesvolle openingsseizoen werd het seizoen 1999 afgeblazen. Het faillissement van de concurrerende RHI, die ten onder ging met een verlies van circa 40 miljoen dollar, zorgde voor te veel maatschappelijke discussie.

MLRH Europe

In 2000 pakte de MLRH de draad weer op. De nieuwe economische werkelijkheid gebod echter dat spelers genoeg moesten nemen met kleinere vergoedingen of soms zelfs plaats moesten maken voor amateurs. In 2008 stelde Bill Raue voormalig *inline hockeyer* Doug Jones aan om het management van de league te professionaliseren. Jones, die eerder vijf Wayne Gretzky Roller Hockey Centers runde en in Californië een professionele *inline hockey*-league opzette, draaide de MLRH-eigenaren de duimschroeven aan. Hij verwijderde teams die hun *franchise fee* niet betaalden of zich anderszins niet voegden naar de leaguestandaard. Vervolgens zette het management van MLRH alles op alles om de league verder te ontwikkelen. Zij bracht *roller hockey* naar het internet (rollerhockeytv.net) en sloeg haar vleugels uit naar de Europese *roller hockey*-wereld. In 2012 werd MLRH Europe gelanceerd, met topteam uit de sterkste Europese competities. Sindsdien treffen de topteam uit beide werelddelen elkaar in de MLRH World Championships. Vorig jaar ging de strijd tussen de Koovee Rollers (Finland), de Marsblade Capitals (Zweden), de Houston Venom en de Breakaway Bullies uit Amerika. De Bullies pakten uiteindelijk de hoofdprijs van 10.000 Amerikaanse dollar. Het afgelopen seizoen (2013-2014) eindigde in mei in Mannheim met een volledig Finse finale, met de Vuorelan Veikote als uiteindelijke wereldkampioen.

Er zijn inmiddels echter meer partijen actief op de *roller hockey*-markt. Charles Yoder, eigenaar van een *inline hockey*-hal, en zijn zonen CJ en Jami, die uitkwamen in de RHI, de PBH en MLRH, richtten in 2002 de Professional Inline Hockey Association (PIHA) op. Het eerste seizoen, met acht teams, was zeer succesvol. In de jaren daarna is het een komen en gaan van teams. In 2005 daalde de teller tot zes teams, maar vervolgens waren er ook jaren met 25 en zelfs 42 teams. In deze periode ontstonden er echter spanningen tussen het management van de PIHA en een deel van de teameigenaren. Deze liepen zover op dat er een stemming kwam over de toekomst van de league. Negentien eigenaren besloten daarop de PIHA te verlaten en gezamenlijk een nieuwe league op te richten. In juni 2008 zag de American Inline Hockey League (AIHL) het leven met in totaal 31 teams.

Krachtenbundeling

Na een turbulent eerste decennium van deze eeuw lijkt het professionele *inline hockey* de laatste jaren in rustiger vaarwater gekomen. De overgebleven organisaties hebben een redelijk stabiele samenstelling van vijftien (MLRH en PIHA) en 26 (AIHL) teams. Alle drie hebben ze onder hun profleagues nog diverse opleidingsleagues en recreatieve competities.

Men kijkt de toekomst dan ook met vertrouwen en ambitie tegemoet. De MLRH heeft recent naast MLRH Europe ook MLRH Germany opgericht en heeft concrete plannen voor de lancering van MLRH South America. De PIHA heeft haar prijzengeld verhoogd tot 25.000 Amerikaanse dollar, waarvan 12.000 dollar voor de winnaar en heeft in 2012 de jaarlijkse *draft* weer in ere hersteld. Ook het circuit van professionele toernooien (NARCs) draait goed. Bovendien besloten in 2009 een aantal leidende figuren in het *inline hockey* om hun krachten te bundelen. Zij richtten de Roller Hockey Alliance (RHA) op om met vereende krachten de sport weer nieuw leven in te blazen.

Er zijn momenteel geen spelers die volledig kunnen leven van het *inline hockey*. En ook de clubs hebben het niet breed. De meeste teams draaien net kostendekkend. Op financieel vlak lijkt de sport sterk op veel van onze semiprofessionele sporten. Maar met slagvaardige ondernemers en investeerders aan het roer zit er in Amerikaanse leagues altijd meer commerciële slagkracht dan wij gewend zijn. Dat geldt ook voor het *inline hockey*. De *inline hockey* ondernemers werken met veel energie en enthousiasme aan de kwaliteit en populariteit van hun product. Want in de toekomst gloort altijd hoop. Ook dat is sportbusiness op zijn Amerikaans! ●